

Î N C H E I E R E

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:
judecători:

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Georgeta Balmuș, reprezentată de avocatul Gheorghe Macovei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Guseyn Davudov și Aliyeva Mahabbat împotriva lui Valeriu Cerbu, Petru Balmuș, Piotr Balmuș și Georgeta Balmuș cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare, împotriva încheierii din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Georgeta Balmuș,

c o n s t a t ă :

La 16 august 2014 Guseyn Davudov și Aliyeva Mahabbat au adresat cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Cerbu, Petru Balmuș, Piotr Balmuș și Georgeta Balmuș cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 martie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, cererea de chemare în judecată depusă de Guseyn Davudov și Aliyeva Mahabbat a fost admisă.

La 15 aprilie 2019 Georgeta Balmuș și Piotr Balmuș au depus cereri de apel împotriva hotărârii din 21 martie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă.

Prin încheierea din 18 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost dat curs apelului declarat de către Georgeta Balmuș împotriva hotărârii din 21 martie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă. S-a comunicat apelantei că necesită să prezinte în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 18 750 de lei, până la data de 28 iunie 2019, inclusiv (f.d.96-98, vol.V).

La 27 iunie 2019 avocatul Macovei Gheorghe acționând în interesele Georgetei Balmuș a depus apel motivat și a solicitat scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 118-124, vol.V) .

Prin încheierea din 05 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de către avocatul Gheorghe Macovei în interesele Georgetei Balmuș privind scutirea de la plata taxei de stat. S-a comunicat apelantei că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 18 750 de lei, până la data de 02 septembrie 2019, inclusiv (f.d. 103-106, vol.V).

Prin încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de către Georgeta Balmuș (f.d. 136-138, vol.V).

La 23 octombrie 2019 Georgeta Balmuș, reprezentată de avocatul Gheorghe Macovei a declarat recurs împotriva încheierii din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii, cu emiterea unei hotărâri noi prin care se va admite solicitarea apelantei/recurenteii privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 18 750 de lei (f.d.146-149, vol.V).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin.(1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

La acest capitol, instanța de recurs reține că încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, conform avizului de recepție anexat la materialele dosarului a fost recepționată de către reprezentantul recurenteii, avocatul Gheorghe Macovei la 07 octombrie 2019 (f.d.143, vol.V), din care se distinge cert faptul că recurenta a făcut cunoștință cu încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către Georgeta Balmuș din motiv că nu a fost achitată taxa de stat.

Colegiul civil constată că, termenul de atac al încheierii din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a început să curgă din data de 08 octombrie 2019 și a expirat la 22 octombrie 2019.

Astfel, la depunerea cererii de recurs Georgeta Balmuș fiind reprezentată de avocatul Gheorghe Macovei nu a îndeplinit condițiile impuse de lege și nu a depus cererea de recurs cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă, cererea de recurs fiind depusă la data de 23 octombrie 2019 (f.d. 146-149, vol.V).

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Deși recursul a fost depus cu încălcarea termenului, recurenta nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului în temeiul și condițiile prevăzute la art. 116 Cod de procedură civilă.

Prin urmare, Colegiul ajunge la concluzia că, în condițiile speței nu sunt aplicabile dispozițiile art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, or termenul de

declarare a recursului poate fi restabilit doar în cazul când persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice care confirmă imposibilitatea sa de a exercita acest act de procedură în interiorul termenului legal.

Instanța de recurs reține că, litiganții în proces, având cunoștința de dispozițiile legale și de actele de dispoziție emise de instanțele judecătorești, urmează să se conformeze acestora și să facă uz de drepturile sale procedurale cu bună credință și diligență.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Georgeta Balmuș, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe la 23 octombrie 2019 împotriva încheierii din 15 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi restituit ca fiind depus în afara termenului legal.

Colegiul accentuează că avocatul Gheorghe Macovei, reprezentantul recurentei în bază de mandat, a recepționat copia încheierii din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către Georgeta Balmuș, la 07 octombrie 2019 (f.d. 143, vol.V).

Astfel, Colegiul remarcă că, în conformitate cu prevederile art.75 alin. 4 Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În circumstanțele expuse mai sus, Colegiul conchide că recurenta nu a fost lipsită de dreptul de a exercita calea de atac, recursul împotriva încheierii instanței de apel în termenul prevăzut de lege or, efectul acțiunilor reprezentantului, avocatului Gheorghe Macovei, se reflectă ca rezultat al voinței reprezentatului, în speță a Georgetei Balmuș.

În acest sens, instanța reține și practica CtEDO, potrivit căreia reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aici, instanța de recurs relevă prevederile art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, conform căruia participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă. Buna-credință prezumă, că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Mai mult, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

În conformitate cu art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de drepturi, dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) Cod de procedură civilă coroborate, expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea

termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător). Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În această ordine de idei, ținând cont de considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost declarat cu omiterea termenului de atac și recurenta nu a solicitat repunerea în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de către Georgeta Balmuș, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, ca fiind tardiv.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de către Georgeta Balmuș, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe împotriva încheierii din 15 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh